

ЗАТВЕРДЖУЮ

ДЕКАН ФАКУЛЬТЕТУ МОРСЬКОГО ПРАВА
ТА МЕНЕДЖМЕНТУ «ОМА»

САВІНОВА Н. А.

« 26 » *Серпень* 2020 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»**

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність 073 «Менеджмент»

Факультет Морського права і менеджменту

Кафедра «Економічної теорії та підприємництва на морському транспорті»

Робоча програма дисципліни «Організація наукових досліджень» розроблена відповідно до освітньої програми підготовки магістра «Менеджмент в галузі морського та річкового транспорту»

Розробник: Примачов М.Т., д.е.н., професор

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри економічної теорії та підприємництва на морському транспорті.

Протокол від 26 серпня 2020 р. № 1

Завідувач кафедри ЕТ та ПМТ Примачов М.Т.

Секретар кафедри ЕТ та ПМТ Голубкова І.А.

1. Загальний опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни. В умовах постійного оновлення науки формуються нові напрямки, підходи, технології. Стрімке підвищення ролі науки в сучасному світі вимагає від майбутнього фахівця значного рівня теоретичних знань і практичних умінь у проведенні наукових досліджень та їх ефективної організації. Пошук адекватних наукових результатів стає можливим тільки завдяки використанню великих обсягів накопичених знань, які можуть бути задіяні в процесі проведення та впровадження наукових досліджень. Для майбутнього фахівця важливими стають уміння організувати науководослідну діяльність і ефективно використовувати вже відомі наукові напрацювання.

Основна мета вивчення курсу - формування у здобувачів вищої освіти системи знань оволодіння теоретичними, методологічними та методичними засадами наукового дослідження, процесом наукового пізнання і творчості, навичками наукового пошуку в реальному секторі економіки, отримання теоретичного і практичного досвіду систематизації набутих знань та вироблення умінь застосовувати теоретичні знання в практичній роботі.

Програма курсу «Організація наукових досліджень» сприяє засвоєнню універсальних і професійних компетенцій, що в свою чергу буде сприяти соціальній мобільності і успішності на ринку праці відповідно до міжнародних і національних вимог.

Робоча програма складена відповідно до вимог освітньо-професійної програми «Менеджмент в галузі морського та річкового транспорту» підготовки магістра галузі знань 07 Управління та адміністрування спеціальності 073 Менеджмент спеціалізації Менеджмент в галузі морського та річкового транспорту.

Мова навчання – українська.

Статус дисципліни - обов'язкова.

Навчальна дисципліна забезпечує набуття перелічених нижче компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.

Компетентності:

- ЗК1. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні;
- ЗК5. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);
- ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність);
- ЗК7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ФК 1. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів

ФК 3. Здатність до саморозвитку, навчання впродовж життя та ефективного самоменеджменту, відповідальність за навчання інших.

ФК 7. Здатність розробляти проекти, управляти ними, виявляти ініціативу та підприємливість

Програмні результати навчання:

ПРН1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах;

ПРН 2. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення

ПРН 6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність

ПРН 11. Забезпечувати особистий професійний розвиток та планування власного часу

ПРН 19. Знання основ педагогіки, психології та методології викладання у вищій школі, розуміння основних принципів, тенденцій та інструментів Європейського простору вищої освіти.

Кількість кредитів ЄКТС **3 кредити**

Форма підсумкового контролю **іспит**

2.Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Успішне завершення програми навчальної дисципліни «Організація наукових досліджень» передбачає здобуття майбутнім фахівцем наступних результатів навчання:

- розуміти загальні закономірності наукового дослідження, фундаментальні проблеми пізнання
- знати методики дослідження, їх змісту і принципів розробки
- розуміти логічну послідовність процесів наукового дослідження;
- вміти організовувати процес наукового дослідження та оформляти його результати згідно з чинними правилами та нормами;

- уміти застосовувати методи наукового дослідження та виконувати аналіз і оцінку одержаних результатів;
- уміти оформляти наукову роботу, оприлюднювати її результати та запроваджувати їх у виробництво;
- знати моделі наукознавства та класифікацій наук;
- уміти визначати економічну ефективність наукових досліджень
- уміти формувати структуру наукової роботи та інформаційну базу для її проведення.

3. Програма, структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Навчальне навантаження (години)							
	Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
	Кількість аудиторних годин	Лекції	Практичні (семінарські)	Лабораторні роботи	Кількість аудиторних годин *	Лекції	Практичні (семінарські)	Лабораторні роботи
Розділ 1. Методологічні основи наукових досліджень								
Тема 1. Наука як система знань	4	2	2		4	2	2	
Тема 2. Структурне розуміння методології наукового дослідження.	5	3	2		2	2		
Тема .3.Основні методи наукових досліджень та їх характеристика	5	3	2		2		2	
Тема 4. Вибір, етапи та економічна ефективність наукового дослідження	4	2	2					
Разом за розділом 1	18	10	8		8	4	4	
Розділ 2 Інформаційне забезпечення та організація наукового дослідження								
Тема 5. Інформаційне забезпечення наукових досліджень	6	4	2		2	1	1	
Тема 6.Форми впровадження результатів наукового дослідження.	6	2	2		1	1		
Тема7.Організаційні аспекти	6	4	2		2	1	1	

наукової діяльності								
Тема 8. Наукове дослідження і методика його виконання в економіці та управлінні	4	2	2		1	1		
Разом за розділом 2	20	12	8		6	4	2	
Всього аудиторних годин	38	22	16	X	14	8	6	X
Самостійна робота (години)	52				66			
з них на виконання індивідуального завдання **					10 Контрольна робота			
Загальний обсяг годин навчальної дисципліни	90				90			

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми
1	Наука як система знань
2	Структурне розуміння методології наукового дослідження.
3	Основні методи наукових досліджень та їх характеристика
4	Вибір, етапи та економічна ефективність наукового дослідження
5	Інформаційне забезпечення наукових досліджень
6	Форми впровадження результатів наукового дослідження.
7	Організаційні аспекти наукової діяльності
8	Наукове дослідження і методика його виконання в економіці та управлінні

5. Завдання для самостійної роботи

Самостійна робота призначена для поглиблення, розширення і закріплення теоретичних знань, отриманих на лекціях. Вона допомагає набути навички самостійної роботи з довідковою, навчальною і науковою літературою, державними і галузевими стандартами; підвищити якість самостійної проробки майбутніми фахівцями навчальної інформації шляхом її конкретизації і цілеспрямування.

Види самостійної роботи:

1. Робота по опрацюванню лекційного курсу.
2. Робота по вивченню окремих розділів курсу, не висловлюваних при читанні лекцій (що задаються викладачем).
3. Виконання індивідуальних завдань (контрольних робіт) для студентів заочного навчання.

Перелік тем для виконання самостійної роботи:

№ з/п	Назва теми
1.	Поняття, зміст і функції науки
2.	Наукознавство і його розвиток
3.	Структура і класифікація науки
4.	Організація науки і підготовка наукових кадрів в Україні
5.	Об'єкти наукового дослідження та їх класифікація
6.	Основні поняття науково-дослідної роботи
7.	Загальна схема наукового дослідження
8.	Використання методів наукового пізнання
9.	Класифікація інформаційного забезпечення наукових досліджень
10.	Управлінська інформація, її класифікація і використання в наукових дослідженнях
11.	Бібліографічні джерела інформації
12.	Інформація - пошукові мови бібліотечних фондів
13.	Процес обґрунтування теми дослідження
14.	Особливості творчої праці в дослідницькій діяльності
15.	Організація праці і її планування в наукових установах
16.	Раціональний робочий режим дослідника і організація робочого місця
17.	Процес наукового дослідження і його характеристика
18.	Методика дослідження, її зміст і принципи розробки
19.	Методика роботи над літературними джерелами

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Види індивідуальних завдань	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Контрольна робота	-	+

Варіант 1. Роль і завдання науки при переході до ринкової економіки

- 1.1. Поняття, функції і значення науки
- 1.2. Структура науки як системи знань
- 1.3. Класифікація наук

Варіант2. Організація наукової діяльності в Україні

- 2.1. Наукова діяльність і глобалізація науки
- 2.2. Організація науки та наукових досліджень в Україні
- 2.3. Склад і підготовка наукових кадрів

Варіант 3. Організація науково-дослідної роботи у вищому навчальному закладі

- 3.1. Суб'єкти наукової роботи і діяльності у вищому навчальному закладі
- 3.2. Організація вузівської науки
- 3.3. Види, форми та система управління науково-дослідною роботою у вузі

Варіант 4. Науково-дослідна робота студентів, її форми і роль у підготовці фахівців

- 4.1. Поняття, мета та завдання науково-дослідної роботи студентів у підготовці фахівців
- 4.2. Види та форми науково-дослідної роботи студентів

Варіант 5. Наукова організація дослідного процесу

- 5.1. Поняття наукової організації праці (НОП)
- 5.2. Принципи організації праці у науковій діяльності
- 5.3. Раціональний трудовий режим дослідника і організація робочого місця

Варіант 6. Методологічні засади наукових досліджень

- 6.1. Об'єкти предмет наукового дослідження, їх класифікація
- 6.2. Методи дослідження та їх класифікація
- 6.3. Підходи та критерії вибору методів в економічних дослідженнях

Варіант 7. Зміст і етапи науково-дослідної роботи

- 7.1. Процес наукового дослідження в економіці та його характеристика
- 7.2. Наукова проблема та обґрунтування теми дослідження. Гіпотези у наукових дослідженнях
- 7.3. Дослідна і завершальна стадії науково-дослідного процесу

Варіант 8. Інформаційне забезпечення, обробка та аналіз матеріалів дослідження

- 8.1. Поняття та класифікація інформаційного забезпечення наукових досліджень. Роль і функції інформації
- 8.2. Економічна інформація, її класифікація та призначення у науково-дослідному процесі
- 8.3. Вибір об'єкта обстеження та визначення системи показників, які підлягають збору в процесі спостереження

Варіант 9. Наука й наукові дослідження. Історія виникнення науки.

- 10.1. Виникнення та розвиток науки.
- 10.2. Теоретичні та методологічні принципи науки.

10.3. Методологія і методи наукових досліджень.

Варіант 10. Структура дослідження. Мета, завдання і актуальність дослідження.

11.1. Початок наукового дослідження. Визначення робочої гіпотези.

11.2. Об'єкт, предмет, тема наукового дослідження.

11.3. Збирання і відбір інформації для проведення дослідження.

Варіант 11. Математичні методи обробки наукових даних.

12.1. Дослідження операцій.

12.2. Математичні моделі.

12.3. Моделювання та прогнозування як метод наукового дослідження.

Варіант 12. Особливості організаційного забезпечення та оцінки ефективності наукових досліджень.

13.1. Організаційне забезпечення науково-дослідних та дослідно-конструкторських розробок.

13.2. Матеріально-технічне та фінансове забезпечення наукової інноваційної діяльності.

13.3. Оцінка ефективності наукових досліджень із врахуванням фактору науково-технічного прогресу.

Варіант 13. Організація наукової та інноваційної діяльності в Україні та за кордоном.

14.1. Організація наукової діяльності в Україні. Інноваційна активність підприємств та організацій.

14.2. Розвиток науки та інновацій за кордоном.

7. Методи контролю

Майбутні фахівці опановують зміст навчальної дисципліни у наступних видах навчальної роботи: опрацювання лекційних матеріалів; підготовка до практичних занять; в дискусії.

Поточне оцінювання студентів здійснюється у вигляді демонстрації їх результатів навчання та оцінювання: усної відповіді на питання лекційного курсу; розв'язання задач, вправ, виконання певних розрахунків тощо; виступу на практичних заняттях.

Підсумковий контроль проводиться для оцінювання якості засвоєння навчального матеріалу дисципліни з урахуванням результатів поточного контролю. Форма підсумкового контролю: *екзамен*.

Методи демонстрації здобутих результатів навчання

№ п/п	Результати навчання	Методи демонстрації
1	Розуміти загальні закономірності наукового дослідження, фундаментальні проблеми пізнання	Усна відповідь на питання лекційного курсу, виступ на практичних заняттях
2	Знати методики дослідження, їх змісту і принципів розробки базу для її проведення.	Усна відповідь на питання лекційного курсу, виступ на практичних заняттях з рефератом, аналітичним звітом, есе, в дискусії
3	Розуміти логічну послідовність процесів наукового дослідження	Усна відповідь на питання лекційного курсу, виступ на практичних заняттях
4	Вміти організовувати процес наукового дослідження та оформляти його результати згідно з чинними правилами та нормами	Усна відповідь на питання лекційного курсу, виступ на практичних заняттях з рефератом, аналітичним звітом, есе, в дискусії
5	Уміти застосовувати методи наукового дослідження та виконувати аналіз і оцінку одержаних результатів	Усна відповідь на питання лекційного курсу, виступ на практичних заняттях
6	Уміти оформляти наукову роботу, оприлюднювати її результати та запроваджувати їх у виробництво	Усна відповідь на питання лекційного курсу, виступ на практичних заняттях
7	Знати моделі наукознавства та класифікацій наук	Усна відповідь на питання лекційного курсу, виступ на практичних заняттях
8	Уміти визначати економічну ефективність наукових досліджень	Усна відповідь на питання лекційного курсу, виступ на практичних заняттях
9	Уміти формувати структуру наукової роботи та інформаційну базу для її проведення.	Усна відповідь на питання лекційного курсу, виступ на практичних заняттях

8. Схема нарахування балів за навчальною дисципліною

Шкала	Націонал	Критерії оцінювання
-------	----------	---------------------

оцінювання ВНЗ	ьна оцінка	
A	відмінно	Студент проявляє особливі здатності, уміє самостійно добувати знання, без допомоги викладача знаходить і обробляє необхідну інформацію, уміє використовувати набуті знання й уміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні дарування й похилості
B	добре	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно вирішує вправи й завдання в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначно
C		Студент уміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; у цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є істотні, підбирати аргументи для підтвердження думок
D	задовільно	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання й розуміння основних положень; за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких значна кількість істотних
E		Студент володіє навчальним матеріалом на рівні вище початкового, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні
FX	не задовільно	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу
F	не задовільно з обов'язковим повторним вивченням	Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнавання й відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів

9. Рекомендована література

Основна:

1. Методологія а організація наукових досліджень: навч. Посібник / В.М. Михайлов (та ін.) – Х.; ХДУХТ, 2014 – 220с.
2. Шейко В. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарєнко. - Київ : Знання-Пресс, 2002. - 295 с.
3. Голіков В. А. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. / В. А. Голіков, М. А. Козьмїних, О. А. Оніщенко. - Одеса : ОНМА, 2014. - 164 с.
4. Юринєць В. Є. Методологія наукових досліджень : електрон. ресурс / В. Є. Юринєць. - Київ : Центр учб. літ., [2009]. - 177 с. + CD.
5. Кринецький І. І. Основи наукових досліджень : уч. посіб. / І. І. Кринецький. - Київ ; Одеса : Вища школа, 1981. - 208 с.
6. Барютин. - М. : Высшая школа, 1989. - 223 с. Романчиков В. І. Основи наукових досліджень : навч. посіб. / В. І. Романчиков. - Київ : Центр учб. літ., 2007. - 254 с. + CD.

Допоміжна:

7. Бірта Г.О.Методологія і організація наукових досліджень. Навчальний посібник рекомендовано МОН України. – К: ЦУЛ, 2016. – 142 с.
8. Глушик М. М. Дослідження операцій : навч. посіб. / М. М. Глушик. - Львів : Новий Світ-2000, 2009. - 368 с. офф В. А. Проблемы методологии научного познания : монография / В. А. Штофф. - Киев : Высшая школа, 1978. - 268 с.
9. Макогон Ю. В. Основи наукових досліджень в економіці : навч. посіб. / Ю. В. Макогон [та ін.]. - 2-ге вид. - Донецьк : Альфа-Прес, 2007. - 144 с.
10. Белуха Н. Т. Основи наукових досліджень в економіці : уч. посіб. / Н. Т. Белуха. - Киев : Вища школа, 1985. - 215 с.
11. Грушко І. М. Основи наукових досліджень : уч. посіб. / І. М. Грушко, В. М. Сидєнко. - Х. : Вища школа, 1983. - 224 с. Комаров М. С. Основи наукових досліджень : уч. посіб. / М. С. Комаров. - Львов : Вища школа, 1982. - 126 с.
12. Лудченко А. А. Основи наукових досліджень : уч. посіб. / А. А. Лудченко, Я. А. Лудченко, Т. А. Примак. - Киев : Знання, 2000. - 114 с.
13. Нєчаєв Ю. І. Основи наукових досліджень : уч. посіб. / Ю. І. Нєчаєв. - Киев ; Одеса : Вища школа, 1983. - 160 с.

10. Інформаційні ресурси Інтернеті

1. <https://mon.gov.ua/ua>

11. Зміни та доповнення до робочої програми навчальної дисципліни